

Minister Spraw Zagranicznych
KSM 09/9789

Warszawa, dnia 15 maja 2009 r.

Pan Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na oświadczenie Pana Senatora Czesława Ryszki (pismo nr BPS/DSK-043-1604/09 z dnia 29 kwietnia br.) złożone podczas 31. posiedzenia Senatu RP w dniu 22 kwietnia br. przedstawiam następujące wyjaśnienia:

Ustawa o Karcie Polaka w art. 2 ust.1 pkt 3 stwierdza, iż warunkiem koniecznym do otrzymania Karty jest wykazanie narodowości polskiej lub przedstawienie zaświadczenia organizacji polskiej lub polonijnej działającej na terenie kraju potwierdzające aktywne zaangażowanie w działalność na rzecz języka i kultury polskiej lub polskiej mniejszości narodowej przez okres co najmniej ostatnich trzech lat.

Zwracam przy tym uwagę, że nie każda organizacja posiada prawo do wystawiania takiego zaświadczenia, ale tylko ta, która jest wymieniona w obwieszczeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 marca 2008 r. w sprawie wykazu organizacji polskich lub polonijnych uprawnionych do wystawiania zaświadczeń potwierdzających aktywne zaangażowanie w działalność na rzecz języka i kultury polskiej lub polskiej mniejszości narodowej. Są to organizacje największe, posiadające autorytet wśród Polonii i od lat dobrze współpracujące z placówkami dyplomatyczno - konsularnymi. Na Białorusi prawo wystawiania zaświadczeń posiada Związek Polaków na Białorusi kierowany przez A. Borys, a w przypadku Ukrainy Związek Polaków na Ukrainie oraz Federacja Organizacji Polskich na Ukrainie.

Wydanie zaświadczeń przez uprawnione organizacje jest ich autonomiczną decyzją podejmowaną w dobrej wierze. Konsul nie posiada żadnych możliwości prawnych, ani technicznych do weryfikacji wystawionych zaświadczeń. Trudno bowiem przypuszczać, że przykładowo Związek Polaków na Białorusi wydaje zaświadczenia osobom na to nie zasługującym i pobiera za to pieniądze.

W sprawie zarzutu Pana Senatora, jakoby Karta Polaka była wystawiana osobom nie spełniającym określonych ustawą kryteriów, w tym podstawowej znajomości języka stwierdzam, że Ministerstwo Spraw Zagranicznych nie otrzymało żadnych wiarygodnych informacji w tym względzie. Proces sprawdzania znajomości języka polskiego jest dosyć sformalizowany, opisany w wewnętrznych instrukcjach. Każda osoba, która wykaże się podstawową znajomością języka polskiego bez przeszkód zdaje test językowy. Zwracam również uwagę, że liczba odmów wydania Karty Polaka jest minimalna i na koniec kwietnia br. wynosiła zaledwie 131 na prawie 26 tysięcy złożonych wniosków. Co jest istotne, główną przyczyną odmowy wydania Karty Polaka nie były niedostateczne umiejętności językowe wnioskodawców, lecz przesłanki wynikające z art. 19 pkt 3 Ustawy (odmowa z powodu repatriacji z terytorium Polski na podstawie umów repatriacyjnych zawartych z ZSRR w latach 1944-1957).

Odnosnie innego zarzutu Pana Senatora, jakoby konsul żądał od zainteresowanego przedstawienia zaświadczenia organizacji polonijnej mimo wykazania swojego polskiego pochodzenia informuję, że takie postępowanie byłoby naruszeniem przepisów ustawy o Karcie Polaka. Ministerstwo nie otrzymało w tej sprawie żadnej skargi lub innej wiarygodnej informacji.

Informuję również, że placówki dyplomatyczno - konsularne na Białorusi i Ukrainie w końcu 2008 r. były kontrolowane przez Najwyższą Izbę Kontroli pod kątem prawidłowego realizowania ustawy o Karcie Polaka. NIK nie dopatrzyła się żadnych uchybień w tym zakresie.

Przedstawiając powyższe wyjaśnienie stwierdzam, że MSZ nie posiada żadnych wiarygodnych informacji mówiących o nadużyciach popełnianych przez organizacje polonijne lub konsulów w procesie wydawania Kart Polaka na Białorusi i Ukrainie.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Spraw Zagranicznych
SEKRETARZ BIURO
Jan Borowski